KONGSVINGER KOMMUNE

Forvaltningsenheten

Vår dato:	**Vår ref.:**
12.12.2005	PRU/05/14586/K1-242, K2-V7, K3-&13/
Deres dato:	**Deres ref.:**
28.10.2005	2005/01753

Landbruks- og matdep.
Saksnr.: 2005 1753 Dokn.: 51
Mottatt: 13 DES 2005 ASR/ASRL
Saksbeh.: IEK Ark: 161
Kopi: Avskr.:

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

HØRINGSUTTALELSE TIL NY FORSKRIFT OM SKOGFOND

Det vises til departementets høringsbrev av 28.10.2005.

Kongsvinger og Eidskog kommuner etablerte i fjor en felles landbruksforvaltning med førstnevnte som vertskommune. Avvirkningen i skogen ligger helt oppunder det langsiktige potensialet, og de siste års utvikling med økende uttak er det motsatte av landstrenden. Nasjonalt er vi av de nabokommunene som kan vise til høyest skogbruksaktivitet (ca. 5 % av landets avvirkning).

Generelt

Dette er den tredje høringen på nye forskrifter i høst fra LMD som vi er involvert i. De to andre (bærekraftig skogbruk og jordloven § 12) hadde atskillig lengre høringsfrist enn denne. Ettersom regelendringene innebærer en omfattende overføring av myndighet fra sentralt til lokalt nivå forventes det at kommunene benytter sin rett til å påvirke den nasjonale politikken. Da er det beklagelig at det nesten ikke gis rom for kommunens fagansvarlige til å sette seg inn i stoffet før fristen er ute. Utfordringen blir ikke mindre av at vår interkommunale landbruksforvaltning nå har samme bemanning som vertskommunen hadde alene for 3 år siden.

Hvis denne høringen gir få tilbakemeldinger er vårt råd til departementet å samle en referansegruppe som kan bistå ved den endelige utformingen. Aktuelle kandidater er næringsorganisasjonene, SLF, regionale og lokale skogbruksmyndigheter.

Kapittel 1. (innledning)

Ingen merknader.

Kapittel 2. (innbetaling og oppgaveplikt)

§ 2-2 (prosentintervallet 4-40)

Vi er kjent med at satsen for avsetning har variert gjennom tidene og at minimumssatsen har ligget både høyere og lavere enn 4 % (i den nye loven 2 %). Vi mener at denne anledningen burde vært benyttet til å øke satsen noen prosentpoeng. Selv om det står inne et betydelig beløp på skogfondet er det ikke mer i dag enn for 20 år siden tatt i betraktning realprisnedgangen på tømmer og kostnadsøkningen på skogkultur. Da ordningen nå utvides med flere miljøtiltak (§ 3-1 pkt. 3.2) og den nye loven innskjerper foryngelsesplikten tilsier dette større behov for midler til å gjennomføre lovpålagte tiltak. Vi er kjent med forvaltningens rett til å avgrense utbetalingene til andre formål enn foryngelse og

POSTADRESSE: 2226 Kongsvinger
TELEFON: 62 80 80 00
TELEFAX: 62 80 80 10
E-POST: postmottak@kongsvinger.kommune.no
GIRO: Bankgiro SH: 1822.19.21220 Konto for skatt: 7855.05.04021
ORG.NR.: NO 944 117 784 MVA
INTERNETT: http://www.kongsvinger.kommune.no

ungskogpleie (§ 3-2). Dessuten skoglovens nye muligheter til å pålegge planting uten å måtte gå veien om skogfondet. Ressurssituasjonen er slik at vi ikke makter å følge opp uten i spesielle tilfelle. I Kongsvinger lå gjennomsnittlig plantekostnad i fjor på 660 kroner pr. dekar. Et normalt sluttavvirkningskvantum ligger på 20 m³/daa à kr 340,-. Det går altså med 10 % til å gjenplante hogstfeltet. Dagens minimumssats er derfor best tilpasset skogeiere med et bevisst forhold til hogstføring for naturlig foryngelse, og kan ikke finansiere flatehogster med kulturforyngelse. Resultatkontrollen dokumenterer at mange felt forsømmes og endringer i skogfondsordningen må søke å redusere, heller enn å øke dette problemet.

Kapittel 3. (bruken av midlene)

§ 3-1 (tiltak som dekkes)

pkt. 1 (planlegging, administrasjon og gjennomføring av skogkulturtiltak)

I formuleringen innledningsvis kunne det vært enda tydeligere at det er planlegging og administrasjon av gjennomførte tiltak som dekkes.

pkt. 1.2 (underskudd ved tynning)

Det vises til vedlagte brev fra Fylkesmannen i Hedmark av 14.04.05 til Statens Landbruksforvaltning og SLF's svarbrev av 06.07.05. Korrespondansen dreier seg om bruk av skogavgift og tilskudd til *forhåndsrydding* før førstegangstynning. Henvendelsen har sin bakgrunn i et initiativ fra kontaktutvalget i Kongsvinger. Statistisk Sentralbyrå kan dokumentere at 20-25 % tømmerkvantumet i Glåmdalen kommer fra ulike typer tynninger og at andelen er økende. Initiativet endte i et drøftingsmøte i regi av Fylkesmannen med representanter fra næringen og kommunene fra ulike deler av fylket. FMLA oppsummerer med:
På grunnlag av at forhåndsrydding vil være å anse som et indirekte kvalitetsfremmende tiltak bør det kunne gis anledning til å benytte de økonomiske virkemidlene. Etter vårt syn er det liten grunn til å anta at en slik «oppmykning» vil utnyttes i negativ retning. I dagens pressede økonomiske situasjon er det ikke rom for å utføre «unødvendig» skjøtselstiltak. Tiltakene som utføres gjennom de enkelte faser i et bestand er med formål å gi et mest mulig verdifullt bestand ved sluttavvirkning.

Svarbrevet avsluttes med:
SLF er enig med Fylkesmannen i Hedmark om at det er behov for en klargjøring og harmonisering av forskriftene på dette punktet, og vi har stor sans for det syn Fylkesmannen har når det gjelder forhåndsrydding. I forbindelse med ny skoglov er det startet et arbeid med å revidere forskrifter, blant annet Forskrift om bruk av skogavgift. SLF vil bidra til at dette med forhåndsrydding blir nærmere avklart her.

Høringsutkastet gir ikke svar på om denne avklaringen mellom LMD og SLF rundt forhåndsrydding har skjedd. Hvis ikke forventer vi at det gjøres. Kontaktutvalget er fullstendig klar over at årsaken til behovet for forhåndsrydding ligger i manglende ungskogpleie. I skogbruket er det mange slike paradokser, og de økonomiske virkemidlene skal bidra til å belønne og ikke straffe oppretting av tidligere feilgrep. Andre argumenter for gjeninnføring av forhåndsrydding på skogfondet:

- ✓ gir bedre kvalitet på tynningen og framtidsskogen
- ✓ kan gjøres av samme mannskaper og redskap som ordinær ungskogpleie i nærområdet og uavhengig av tynningsinngrepet i tid
- ✓ dagens ordning fører til misbruk ved at forhåndsrydding blir ført som ungskogpleie

- ✓ muligheten til å ta det inn som underskudd ved tynning er lite brukt (tungvint å dokumentere og administrerere)
- ✓ gir økt sysselsetting for de få skogsarbeiderne som er igjen, også gjennom vinteren
- ✓ økt rotnetto til skogeiere ved tynning
- ✓ næringens representanter er delvis provosert over at regelverket hindrer skogeiere i å bruke sine egne penger til tiltak som anses mer nyttige enn mye av det som tillates
- ✓ det viktigste er bruken av skogavgift og ikke nødvendigvis tilskudd og skattefordel

Et annet tiltak som burde vært inne på lista er oppretting av kjøreskader i terrenget etter skogsdrift. Dette er formelt sett en driftsutgift som ikke skal dekkes av skogfondet. I dag aksepteres stort sett slike utgifter ført som vegvedlikehold og vi er nok ikke den eneste kommunen som ser mellom fingrene med dette. Årsaken er den store miljømessige belastningen som skjemmende sår i naturen påfører skogbruket.

Kapittel 4. (rentemidlene)

§ 4-1 (bruk av rentene)

2. ledd (fordelingen)

Utkastet gir ingen signaler på hvorvidt rentemidlene i framtida skal fordeles på en annen måte enn hittil. Departementet vil stå ennå friere enn før ettersom dagens prosenttak er foreslått fjernet. Vi mener at fordelingen berører såpass prinsipielle forhold at det burde få en politisk klarering og fastlegges i forskriften og ikke avgjøres administrativt årlig.

Kommunene har vel aldri hatt bedre argumenter for å bli tilgodesett med en større andel. Vårt kontaktutvalg diskuterte saken på årets høstmøte og referatet gjengis:
Utvalget henstiller til kommunens landbruksforvaltning om å argumentere overfor regionale og sentrale myndigheter at så lenge ordningen med inntrekking av renteinntektene består bør en større andel disponeres lokalt. Den omfattende delegeringen av oppgaver ned på kommunenivå gir økt lokalt ansvar og større behov for økonomiske ressurser.

Vårt syn er kort og godt at *lokalt ansvar krever lokale rentemidler.*

Vi kan dokumentere å ha brukt rentemidlene til formål som har gitt synlige resultater for næringen. Stikkord er skogbruksplanlegging, annen ressurskartlegging, vegvedlikeholdsorganisering, skogringer, næringskonferanser, regionale FoU-prosjekt, lokal skogbrukshistorie, lag og foreninger. I tillegg kommer faste poster som skogdager, Aktivt Skogbruk, informasjonsmateriell, teknisk utstyr, serielåser, utferder og særlige arrangementer.

Ved høstens budsjettbehandling hadde Kongsvinger et disponibelt beløp for neste år på kr 75 000,-. Det er 1/5 av nivået for to år siden. Pengene holdt så vidt til å innfri tidligere forpliktelser. Selv ikke egne skogfaglige arrangementer ble det funnet rom til og det er historisk. De siste årene har rentemidlene finansiert 12-15 klasseskogdager for 5. klassene i skogen rundt Granli Planteskole. Det blir det ikke noe av neste år. Vi kan heller ikke sette i gang nye fellestakster på grunn av manglende midler til flyfotografering og ortofoto.

3. ledd (formål)

pkt. 1 (arbeidsgiveransvaret ved prosjekter)

Formuleringen hindrer at kommune og fylkesmann kan stå som formell arbeidsgiver for tidsavgrensa prosjekt med midlertidig ansatte. Det man ønsker å hindre er vel fast ansatte.

Det avgjørende må være hvorvidt prosjektet tilfredsstiller visse krav til organisering og styring. Fylkesmannen bør ha kontroll på dette gjennom budsjettprosedyrene.

Av de tiltakene som rentemidler kan brukes til savnes teknisk utstyr. Vi er svært skeptiske til at muligheten til å dekke *serieláser* blir fjernet. Selv med neste års beskjedne pott ble formålet prioritert med kr 10 000,- i Kongsvinger. I Eidskog brukes et tilsvarende beløp. Serielås-systemet vil kollapse om dette virkemidlet forsvinner. Offentlige og allmenne interesser blir de største taperne. Serienøkkelen gjør at politi og brannvesen kan passere uten å bli forsinket. Det samme gjelder landbruksforvaltningens ansatte og næringens skogbruksledere. Nøkkelen lånes ut midlertidig til takstinstitusjoner, NIJOS og andre som kartlegger utmarka til felles beste. At nesten hele det private skogsbilvegnettet omfattes av systemet viser dets berettigelse.

Kapittel 5. (avsluttende bestemmelser)

§ 5-2 (kontroll)

I dag bedriver vi minimalt med feltkontroll av skogavgiftsbilag før utbetaling. Det burde vi ha gjort i større grad, men så lenge lovpålegget ikke følges opp regionalt blir oppgaven nedprioritert. Vi har ved flere anledninger foreslått at Fylkesmannen kan trekke ut kontrollbilagene. Dette kan gjerne være en årlig rutine i etterkant av utbetalingene. Det viktigste i denne sammenheng er at næringsutøverne kjenner rutinen og vet at det er en viss sannsynlighet for å bli trukket ut.

Dagens resultatkontroll på foryngelsesfelt følger opp skogeierens generelle plikter til å ivareta miljøhensyn og foryngelse. Ordningen medfører ingen kontroll av utbetalinger over skogavgiftsregnskapet.

Etter at forvaltningens veiledningsrolle er redusert bør de økonomiske virkemidlene brukes mer bevisst til å endre skogeiernes atferd i ønsket retning.

Med hilsen

Per Rudi
skogbrukssjef

Tor Jan Berger
rådgiver

Vedlegg: Brev vedrørende forhåndsrydding fra Fylkesmannen i Hedmark til Statens Landbruksforvaltning av 14.04.05 og SLF`s svarbrev av 06.07.05

FYLKESMANNEN I HEDMARK
Landbruksavdelingen

Saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Torfinn Kringlebotn og Dagfinn Haget	14.04.2005	2005/3041-1
	Arkivnr. 532 . 0	Deres referanse

Statens Landbruksforvaltning
Postboks 8140, Dep.
0040 Oslo

Tolking av "Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket" samt "Forskrift om bruk m.v. av skogavgift"

Bakgrunn:
Fylkesmannen i Hedmark har blitt forespurt hvorvidt det er mulig å gi NMSK-tilskudd til forhåndsrydding før førstegangstynning. For å få en bredere vinkling på denne problemstillingen valgte Fylkesmannen å invitere til et drøftingsmøte om bruk av de økonomiske virkemidlene. Utgangspunktet for møtet var hvordan vi skal tolke § 4 i "Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket", og hvilke muligheter denne forskriften gir skogbruket. Et viktig utgangspunkt er helt klart gitt i forskriftens formålsparagraf; *"Formålet med tilskudd til nærings-miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra lokale prioriteringer og tilpasninger blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket….".*

Drøftingsmøtet ble holdt den 17.02.2005, og de inviterte ble valgt med tanke på å få ei bredt sammensatt gruppe, hvor både næring, kommuner og Fylkesmannen i Hedmark skulle være representert.

Følgende deltok:
Joar Brukvangen, Fylkesmannen i Hedmark
Torfinn Kringlebotn, Fylkesmannen i Hedmark
Dagfinn Haget, Fylkesmannen i Hedmark
Trygve Øvergaard, Glommen Skogeierforening
Thor Olsen, Glommen Skogeierforening
Steinar Ausland, Grue Kommune
Finn Sønsteby, Ringsaker Kommune

Diskusjon/vurdering:
Fra Kontaktutvalget for skogbruk i Kongsvinger har det blitt reist spørsmål om muligheten for å gi NMSK-tilskudd til forhåndsrydding. De tilbakemeldinger vi har fått tyder på at det er spesielt i de sørlige deler av Hedmark hvor man nå ser en økende interesse for tynning, og dermed også økt nødvendighet for forhånds-rydding. Tidligere har forskriftene blitt tolket slik at det ikke har vært rom for å benytte økonomiske virkemidler til forhåndsrydding alene, verken ved bruk av skogavgift med skattefordel eller NMSK-tilskudd.
Det har vært praksis i enkelte kommuner å ta med kostnadene til forhånds-ryddinga sammen med kostnadene til førstegangstynning, slik at de dermed har kunnet utløse tilskudd til underskudd ved tynning. Denne praksisen har imidlertid vært noe tungvint ettersom forhåndsryddinga ofte kan og bør komme noen år før

selve tynninga. Iht. Forskrift om bruk av skogavgift §5 skal krav om utbetaling av skogavgift sendes kommunen senest ett år fra utgangen av det kalenderår investeringen ble gjennomført.

De signaler vi har fått tyder på at det neppe vil bli store arealer hvor forhånds-rydding er aktuelt, men for enkelte bestand vil dette være et nødvendig og verdifullt tiltak. Forhåndsryddinga vil indirekte virke kvalitetsforbedrende ettersom et forhåndsryddet bestand vil gi mindre skader ved tynning. I visse deler av fylket er det også tatt med som et moment at det vil være med å sikre (vinter)arbeid til de få manuelle skogsarbeidere vi fortsatt har.

Etter vår oppfatning bør det ligge noen viktige prinsipper til grunn for at forvaltningen av de økonomiske virkemidlene skal oppfattes som fornuftig og effektiv:

1. Det må være logisk og enkel oppbygging av systemet for hvilke tiltak som utløser økonomiske virkemidler. (jfr. oversikt nedenfor som viser "grønne, gule og røde tiltak". Denne oversikten er satt opp på grunnlag av de fortolkninger av forskriften som vi nå ber om godkjenning av, og de faglige prioriteringer i Hedmark).
2. Det bør likeså være en sammenheng mellom til hvilke tiltak det kan gis NMSK-tilskudd og til hvilke tiltak det kan benyttes skogavgift med skattefordel.
3. Virkemiddelbruken må oppfattes som rettferdig.
4. Virkemidlene må være en "gulrot" slik at de bidrar til rasjonell drift og økt verdiskaping i skogbruket.

Konklusjon/avslutning:

På grunnlag av disse 4 punktene har vi foretatt en vurdering av hvilke muligheter som finnes i gjeldende forskrifter til å oppnå en best mulig virkemiddelbruk, og vi har da spesielt vurdert § 3-1, 2. ledd i *"Forskrift om bruk m.v. av skogavgift"* og § 4 i *"Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket"*. Etter vår oppfatning bør disse inkludere samtlige tiltak i bestandet fra foryngelsesfasen og fram til uttak av virke som gir overskudd (unntatt de tiltak som er spesifikt nevnt som unntak i disse forskriftene).

Skogbehandlingstiltak	NMSK-tilskudd	Skattefordel ved bruk av skogavgift.
Ungskogpleie	Bør	Med skattefordel
Markberedning	Bør	Med skattefordel
Stammekvisting	Bør	Med skattefordel
Mekanisk etterarb.	Kan	Med skattefordel
Gjødsling	Kan	Med skattefordel
Grøfterensk/suppl.grøfting	Kan	Med skattefordel
Forhåndsrydding	Kan	Med skattefordel
Underskudd tynning	Kan	Med skattefordel
Planting/supplering	Nei	Med skattefordel
Såing	Nei	Med skattefordel
Kjemisk behandling	Nei	Med skattefordel

Fylkesmannen i Hedmarks forslag til anbefalte prioriterte skogbehandlingstiltak hvor det gis mulighet til å utløse tilskudd i henhold til § 4 i "Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket", samt til §3-1, 2. ledd i "Forskrift om bruk m.v. av skogavgift".

På grunnlag av at forhåndsrydding vil være å anse som et indirekte kvalitetsfremmende tiltak det bør kunne gis anledning til å benytte de økonomiske virkemidlene. Etter vårt syn er det liten grunn til å anta at en slik "oppmykning" vil utnyttes i negativ retning. I dagens pressede økonomiske situasjon er det ikke rom for å utføre "unødvendig" skjøtselstiltak. Tiltakene som utføres gjennom de enkelte faser i et bestand er med formål å gi et mest mulig verdifullt bestand ved sluttavvirkning.

Fylkesmannen i Hedmark ber med dette SLF om en uttalelse på vår fortolkning av "Forskrift om bruk m.v. av skogavgift" og "Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket", og om vi ut fra dette har mulighet til å benytte NMSK-tilskudd til forhåndsrydding og/eller bruk av skogavgift med skattefordel.

På grunnlag av at dette kan gi virkninger på aktiviteten allerede inneværende sesong ber vi om en snarlig tilbakemelding.

Med hilsen

Joar S. Brukvangen e.f.
seksjonssjef

Dagfinn Haget
Førstekonsulent

Statens landbruksforvaltning
Norwegian Agricultural Authority

05/3041 2

Fylkesmannen i Hedmark
Sak nr.: 03/11386 Dok. nr.: 5
-14 JUL 2005
Ark.: 450 532 0 Kopi:
Avd.: LA-RF Saksbeh.: MRO

Fylkesmannen i Hedmark
Postboks 4034
2306 HAMAR

Postadresse: Postboks 8140 Dep.
NO-0033 Oslo, Norway
Besøksadresse: Stortingsgt. 28

Telefon: +47 24 13 10 00
Telefaks: +47 24 13 10 05
E-post: postmottak@slf.dep.no
Web: www.slf.dep.no

Foretaksregisteret: NO 981 544 315
Bankkonto: 7694 05 02280

Vår dato: 06.07.2005
Vår referanse: 200501816-/350.3
Deres dato: 14.04.2005
Deres referanse:
Vedlegg:
Kopi til: LMD, Avd. for skog- og ressurspolitikk

Tolkning Forskrift om tilskudd til nærings og miljøtiltak i skogbruket samt Forskrift om bruk av skogavgift

Henviser til deres brev ref. 2005/3041-1, der dere ber om en vurdering av om forhåndsrydding før tynning er å anse som et kvalitetsfremmende tiltak som kan utløse tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, samt om dette kan dekkes av skogavgift med skattefordel.

Både "Forskrift om bruk av skogavgift" og "Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak" er formulert slik at skogavgift med skattefordel / tilskudd kan benyttes til forhåndsrydding, dersom forhåndsrydding framstår som en del av underskudd ved tynning. På den annen side kan kommunene bevilge "NMSK-tilskudd" (driftstilskudd) til tynningsdrifter, uavhengig av om disse går med underskudd eller ikke, og dermed står kommunene fritt til å bevilge "NMSK-tilskudd" til forhåndsrydding der dette ansees som del av tynningsdriften.

SLF er enig med Fylkesmannen i Hedmark om at det er behov for en klargjøring og harmonisering av forskriftene på dette punktet, og vi har stor sans for det syn Fylkesmannen har når det gjelder forhåndsrydding. I forbindelse med ny skoglov er det startet et arbeid med å revidere forskrifter, blant annet Forskrift om bruk av skogavgift. SLF vil bidra til at dette med forhåndsrydding blir nærmere avklart her.

Med hilsen
for Statens landbruksforvaltning

Bjørn Huso
seksjonssjef

Per Guldbrand Solli
seniorrådgiver